

Op weg naar de 6de Dan-graad (en hoger)

Toelichting kandidatuur SDS 6de Dan+

1. Inleiding

Redenen om te starten met judo zijn legio. Sommigen houden van de fysieke oefening en willen recreatief/sportief bezig zijn, anderen houden van het competitieve aspect. Nog anderen willen zich verdiepen in de biomechanische en technische uitvoering van technieken. Maar ook zichzelf kunnen beschermen tegen onvoorziene vallen of simpelweg engagement in het verenigingsleven zijn evengoed beweegredenen om een judogi aan te trekken. Eens op de tatami is het uiteindelijke doel van elke judoka echter hetzelfde: ‘jita kyoei’.

Eigen aan onze judosport is het gebruik van een gradensysteem. Het wordt gebruikt om het kunnen, de progressie en de maturiteit van de judoka aan te duiden en is bij ons door de jaren heen verfijnd. Rekening houdende met de doelstelling van onze sport kan men stellen dat hoe verder een judoka vordert in zijn/haar graad, hoe meer de persoonlijke evolutie (als mens) in rekening wordt gebracht. De drie componenten die een graad bepalen zijn: **tai** (lichaam), **gi** (techniek) en **shin** (geest). Tai omvat de fysieke mogelijkheden en wordt aangesproken in randori en competitie. Gi behelst de technische beheersing en kennis en wordt bewezen op shodan shiken. Shin duidt op het bezitten van de juiste attitude en maturiteit. Daarmee wordt een judo-attitude in het bijzonder en een maatschappelijke attitude in het algemeen bedoeld. Deze drie componenten zijn bij elke graad aanwezig maar hun aandeel verschilt. Bij lagere (Dan-)graden overheerst tai meer, terwijl bij hogere (Dan-)graden gi het leeuwendeel voor zijn rekening neemt. Tai en gi zijn onmisbaar in de vooruitgang van de judoka. Men kan immers een scholing gebaseerd op praktische toepassing enkel rechtvaardigen door rekening te houden met resultaten uit de praktijk¹. De shin-component krijgt dan weer doorheen de ganse loopbaan, vanaf het begin, de aandacht die hij verdient en zijn aandeel stijgt alleen maar naarmate de judoka vordert in graad.

We concluderen hieruit dat een hogere Dan-graad (6de Dan+) reeds een hele weg afgelegd heeft. Hij of zij heeft in het verleden meerdere malen correct en succesvol bewezen over voldoende tai, gi en shin te beschikken. Voor onze federatie betekent het dragen van een hogere graad dan ook een grote verantwoordelijkheid. Enerzijds dient de judoka een voorbeeldfunctie uit te oefenen die de waarden en normen van het judo uitstraalt. Hij/zij draagt, zowel op als naast de tatami, de basisprincipes van onze sport uit. Dit betekent: optimaal gebruik van de fysieke en mentale energie en dit ten voordele van de maatschappij², beter gekend als **seiryoku zenyo** en **jita kyoei**. De judoka vertoont daarbij een onberispelijk sportief, moreel en ethisch gedrag (zie ook *De Gedrags- en Ethische Code Judo Vlaanderen ter bevordering van veiligheid, gezondheid en welbevinden*).

Anderzijds moet de kandidaat kunnen terugblikken op een carrière die zich uitstrekt over verschillende domeinen die elk op zich een zekere bijdrage geleverd hebben tot de judoka die hij/zij nu is. Deze verschillende domeinen worden samengevat in 4 grote pijlers: **het competitieverleden, de technische bekwaamheid, de verworven competenties en de actieve inzet**. Men herkent hierin de componenten tai, gi en shin. Concreet betekent dit dat er

1 [IJF Dan ranks & Grades 12.2018](#)

2 Mind over Muscle – Writings from the founder of Judo, Jigoro Kano (2013)

voor elke potentiële kandidaat een evaluatie wordt gemaakt waarbij zowel competitieve als sporttechnische aspecten in rekening gebracht worden, alsook de mate van engagement en actieve inzet voor het judo binnen Judo Vlaanderen. Wegens de hoogwaardige judo-technische kwalificatienormen en -limieten, is het sporttechnisch en sportief begrijpelijk en aannemelijk dat niet iedere judoka in aanmerking kan komen voor de graad van 6de Dan en/of hoger. Bovendien kan een kandidatuur maar overwogen worden wanneer de kandidaat aantoont over een redelijke kans te beschikken om te slagen in het examen. Volgens de filosofie van dit gradensysteem spreekt het voor zich dat opgelopen (tucht)sancties of -straffen wegens feiten en daden die indruisen tegen de waarden en normen van het judo de beslissing tot uitnodiging verdagen. Ook een eregraad of een postume graad wordt niet uitgereikt.

2. Begrippen en bepalingen

De tijd tussen twee examens (5de naar 6de Dan, 6de naar 7de Dan, ...) wordt de voorbereidingstijd genoemd. Die tijd bestaat uit een stamtijd aangevuld met een variabele tijd.

Vorbereidingstijd = stamtijd + variabele tijd

De stamtijd (in jaar) wordt bepaald door na te gaan tot waar de kandidaat zijn/haar Dan-curriculum heeft opgebouwd via wedstrijdweg. Kandidaten die tot 5de Dan via wedstrijdweg hun shodan shiken (SDS) afgelegd hebben komen in onderstaande tabel in kolom 1 terecht. Hun stamtijd is korter dan kandidaten die bijvoorbeeld enkel hun 1ste en 2de Dan via wedstrijdweg SDS afgelegd hebben. Zij komen in kolom 4 terecht. Door het invoeren van de stamtijd worden de componenten tai en gi aangesproken. Dit betekent ook dat kandidaten die geen enkele SDS langs wedstrijdweg afgelegd hebben, de graad van 6de Dan niet kunnen behalen.

Elke kandidaat dient tevens een minimumleeftijd te hebben om de graad te dragen. Het spreekt voor zich dat het aantal jaren zonder vergunning toegevoegd wordt aan de voorbereidingstijd.

2.1 Stamtijd

GRAAD	LEEFTIJD	kolom 1	kolom 2	kolom 3	kolom 4	kolom 5
6 ^{de} Dan	30 jaar	10	11	12	13	14
7 ^{de} Dan	40 jaar	11	12	13	14	15
8 ^{ste} Dan	51 jaar	12	13	14	15	16
9 ^{de} Dan	63 jaar	13	14	15	16	17

Tot en met 5de Dan:

- alle 5 examens afgelegd langs wedstrijdweg: kolom 1
- 4 examens afgelegd langs wedstrijdweg: kolom 2
- 3 examens afgelegd langs wedstrijdweg: kolom 3
- 2 examens afgelegd langs wedstrijdweg: kolom 4
- 1 examen afgelegd langs wedstrijdweg: kolom 5

2.2 Variabele tijd

De variabele tijd (in jaar) is een periode die berekend wordt op basis van het curriculum van elke individuele kandidaat (zie deel curriculum). Deze tijd (die ook 0 jaar kan zijn) wordt samengevoegd met de stamtijd en bepaalt de totale voorbereidingstijd van de kandidaat voor het volgend examen. Refererend naar hierboven (inleiding) houdt de variabele tijd rekening met tai en gi, maar ook de shin component wordt hier in het proces opgenomen.

2.3 Hogere – graden – kata - tijd

De laatste 4 jaar van de voorbereidingstijd, dus de 4 laatste sportseizoenen (september-juni) voorafgaand aan het examen wordt de hogere-graden-kata-tijd (HGK-tijd) genoemd. Tijdens die 4 sportseizoenen moet de kandidaat in totaal minstens 10 aanwezigheden hebben op de HGK-training. Uitzonderingen kunnen overwogen worden voor kandidaten op zending in opdracht van Judo Vlaanderen of de EJU/IJF.

2.4 Bonus

➤ **Bonus** (verminderen voorbereidingstijd)

Een **bonus** kan worden toegekend aan kandidaten die, sinds hun laatste examen, een uitzonderlijk resultaat behaald hebben.

Minus 2 jaar voorbereidingstijd: wedstrijdjudoka met resultaat op EK senioren, WK senioren of OS (tot en met de 3de plaats).

Minus 1 jaar voorbereidingstijd: wedstrijdjudoka met resultaat op EK senioren, WK senioren of OS (tot en met de 5de plaats).

Enkel resultaten die behaald zijn nadat de kandidaat zijn/haar laatste SDS afgelegd heeft, komen in aanmerking.

2.5 Curriculum

Het variabele gedeelte van de voorbereidingstijd van elke individuele kandidaat wordt berekend op basis van 4 pijlers: zijn/haar competitieverleden, zijn/haar technische bekwaamheid, zijn/haar verworven competenties en zijn/haar actieve inzet. Aan de hand van die 4 pijlers worden de noodzakelijke componenten horende bij een graad optimaal geoperationaliseerd.

Elke kandidaat krijgt op basis van vastgelegde indicatoren binnen elk van de 4 pijlers een score. De som van de 4 scores moet voldoende hoog zijn. Als de score onvoldoende is wordt de variabele tijd langer. Deze variabele tijd wordt toegevoegd aan de stamtijd en zo bepaalt men uiteindelijk de totale voorbereidingstijd.

Kandidaten die op de pijler(s) competitieverleden en/of technische bekwaamheid 0 punten scoren, kunnen niet uitgenodigd worden om het examen 6de Dan af te leggen, tenzij ten hoogst uitzonderlijke titel, beslist door de commissie Graden en Techniek en goedgekeurd door het Bestuursorgaan van Judo Vlaanderen.

Vorbereidingstijd = stamtijd + variabele tijd

2.6 Vier pijlers

1) Competitieverleden (tai-component)

Aan de hand van deze pijler wordt er een honorering gemaakt van het wedstrijdverleden van de kandidaat. Het betreft zaken zoals deelname aan shiai of het (inter)nationaal palmares. De scores worden bepaald door (van laag naar hoog):

- het aantal SDS afgelegd via wedstrijdweg
- Vlaams kampioen U21+
- podiumplaats BK U21+
- podiumplaats internat. universitaire/militaire individuele kampioenschappen
- top 5 EK senioren, WK senioren, OS, Master, GS, GP
- podium WK senioren, OS

2) Technische bekwaamheid (gi-component)

Bij de beoordeling van de technische bekwaamheid worden zaken in rekening gebracht die een beeld geven hoe technisch beheerst de kandidaat is. Punten worden hier toegekend als volgt (van laag naar hoog):

- het aantal keer dat de kandidaat verwezen werd naar SDS-herexamens
- het aantal keer dat de kandidaat geslaagd is geweest voor zijn/haar SDS via deliberatie
- de gemiddelde score van de laatste 2 SDS
- Belgisch kampioen in 2 of meer verschillende kata
- Podium EK, WK kata (in één of verschillende kata)

Judoka's die in totaal meer dan 2x een herexamen afgelegd hebben de voorbije SDS krijgen geen score (0 punten) voor deze pijler.

3) Competenties (shin-component)

Deze pijler behelst de verworven judocompetenties van de kandidaat. Men volgt daarbij óf de lijn trainer (VTS) óf de lijn scheidsrechter/tijdopnemer (soort diploma). Criteria zoals het hoogste behaalde VTS-trainersdiploma of tijdopnemer- (TO) of scheidsrechter (SR)-diploma zijn hier belangrijk. Punten worden toegekend aan (van laag naar hoog):

- aspirant-initiator, initiator, instructeur B, trainer B, techniek expert³, trainer A
- TO L1, SR L1, TO L2, SRL2, TO L3, SR L3, SR L4, EK kata-judge, WK kata-judge, SR L5B, SR L5A

³ techniek-expert is bij het opmaken van deze toelichting de werktitel van deze VTS-opleiding in opbouw

Extra punten worden ook toegekend voor kandidaten die sinds hun vorige SDS minstens 2 jaar actief geweest zijn als VTS-docent (judo) en/of EJU/IJF docent. Wanneer men sinds de laatste SDS minstens 2 seizoenen actief bezig geweest is als provinciale/regionale (kata)trainer worden er eveneens extra punten toegekend.

4) Actieve inzet (shin-component)

Inzet wordt beschouwd als zijn/haar competenties actief inzetten. Voor kandidaten 6de Dan wordt alle inzet sinds het behalen van zijn/haar 1ste Dan-graad beschouwd als actieve inzet. Voor kandidaten 7de Dan en 8ste Dan wordt actieve inzet vanaf de datum van het behalen van de huidige graad in rekening gebracht.

Actieve inzet als hoofdtrainer (minstens 5 jaar), (kata)scheidsrechter/tijdopnemer (minstens 5 jaar) of federaal medewerker (minstens 1 volledig mandaat) wordt als actieve inzet beschouwd en wordt in rekening gebracht. Verschillende manieren van inzet worden gecumuleerd.

Onder federaal medewerker wordt verstaan: lid zijn van

- het bestuursorgaan
- het provinciaal comité, de topsportcommissie, de shodan-shiken jury, de commissie graden en techniek, de commissie judo voor allen, de scheidsrechterscommissie, de beleidsadviescommissie, de wedstrijdorganisatiecommissie

3. Procedure

3.1 Onderzoek

Na slagen voor het examen 5de Dan (juni) en vóór 1 september geeft de kandidaat zijn/haar curriculum door aan de federatie. Hiervoor zullen de juiste documenten/digitale linken gebruikt worden. Van dan af zal het curriculum van de betrokken kandidaat bijgehouden worden. De eventueel noodzakelijke bewijslast van zaken uit het curriculum ligt bij de kandidaat. Indien er zich wijzigingen in het curriculum voordoen, wordt het als taak van de kandidaat beschouwd om dit te registreren en door te geven (met, indien van toepassing, de nodige bewijslast).

Jaarlijks, in september, komt de commissie Graden en Techniek (CGT) samen om het ledenbestand te evalueren. Dit gebeurt, onder andere, op basis van de curricula van de leden (situatie curriculum dd. 31/08). Curriculumwijzigingen worden aangestipt en mee opgenomen in de berekening van de variabele tijd. Kandidaten wiens HGK-tijd aanvangt, worden opgelijst en voorgedragen aan het Bestuursorgaan, die de kandidatuur definitief bevestigt of niet weerhoudt. Bij niet weerhouden wordt de kandidaat minstens één jaar uitgesteld.

De kandidaat kan, zodra 6 jaar verstreken zijn sinds zijn/haar 5de of 6de of 7de Dan examen, navraag doen bij de CGT wat de resterende voorbereidingstijd is, op basis van de dan geldende criteria en curriculum.

3.2 Communicatie

De laatste 4 jaar van de voorbereidingstijd, dus de 4 laatste sportseizoenen (september-juni) voorafgaand aan het examen wordt de hogere-graden-kata-tijd (HGK-tijd) genoemd. **De kandidaten die starten met de HGK-tijd** krijgen in de maand oktober bericht omtrent het jaartal dat zij zich kunnen aanbieden op de shodan shiken. Vanaf dan kan de kandidaat de aanwezigheden op de HGK-training laten registreren. De kandidaat dient ontvangst van dit bericht te bevestigen per e-mail of brief naar de federatie uiterlijk op 31 december van datzelfde jaar. Hij/zij dient op de HGK-training gedurende die laatste 4 jaar **minstens 10 aanwezigheden** te noteren.

De potentiële kandidaten voor het eerstvolgende examen (maand juni van het volgende jaar) worden in de maand oktober op de hoogte gebracht en voorwaardelijk uitgenodigd voor het examen. Elke potentiële kandidaat bevestigt uiterlijk op 31 december, per e-mail of brief, zijn/haar deelname aan het examen.

Vóór 1 mei zendt de kandidaat de registratie van zijn/haar noodzakelijke aanwezigheden op de HGK-training en, indien van toepassing, zijn/haar scriptie naar de federatie. Indien aan de vereisten voldaan is, wordt de kandidaat door de federatie uitgenodigd tot het betalen van het inschrijvingsgeld. Wanneer het inschrijvingsgeld betaald is, uiterlijk op 15 mei, wordt de kandidaat op de hoogte gebracht van het juiste ogenblik en van de plaats van het examen en is de deelname aan het examen definitief.